

етичної зрілості молоді, яка приходить в режисуру естради» [5, с. 5]. Тільки комплексний, інтегративний характер мистецької підготовки режисера естради дозволить виховати кваліфікованого фахівця, спроможного синтезувати різні види мистецтва для створення оригінальних творів, які поєднуюватимуть традиції і новації, кращий зарубіжний досвід з національними здобутками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Антонова О. Є. Сутність поняття креативності: проблеми та пошуки. Теоретичні і прикладні аспекти розвитку креативної освіти у вищій школі : монографія. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. 2012. 284с.
2. Васюрина А.О. Соціально-естетичний аналіз масової музичної культури: автореф дис... канд. філос. наук: спец. 09.00.08. Київ. 1996. 21 с. 4.
3. Донченко Н.П. Режисура та акторська майстерність : навч. посібник. Київ. 2006. 260 с.
4. Мельник М. М. Театралізований тематичний концерт як синтетичний жанр сценічних мистецтв : дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.00.01. Київ. 2009. 183с.
5. Зайцев В.П. Режисура естради та масових видовищ: навчальний посібник. 2-е вид. Київ : Дакор. 2006. 252 с.

*Островська Марина Василівна,
старший викладач кафедри режисури
Харківської державної академії культури*

СКЛАДНИКИ ХУДОЖНЬОЇ ОБДАРОВАННОСТІ ТА ОСНОВНІ АСПЕКТИ ТРЕНІНГУ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ РЕЖИСЕРА

У системі театрального процесу, що постійно оновлюється, реалізація творчих потреб особистості, професіоналізація та цілеспрямований розвиток

потенційних можливостей майбутнього режисера – залишається актуальною проблемою сценічного мистецтва.

Питання підготовки творчого апарату режисера до професійної діяльності, формування психотехнічних навичок для подальшої практичної роботи залишаються актуальними в педагогічній практиці. Роль тренінгу, його місця та значення у формуванні професійних навичок та умінь творчої особистості, також залишається актуальною.

Режисерський тренінг – це комплекс спеціальних вправ, який формує окремі операції професійної діяльності, які спрямовані на розширення можливостей особистості та важливих якостей майбутнього режисера [1, с. 7].

Шлях підготовки не виключає оволодіння майбутнім режисером основами акторського тренінгу. Виконуючи саме елементи акторського тренінгу, режисер, через внутрішній імпульс, заломлює їх внутрішнім поглядом і в наслідок цього виробляє у собі певні професійні якості.

Проблема художнього таланту – тема, що вимагає всебічного підходу та нетривіальних шляхів вирішення. Особистість художника є цілий комплекс особливостей, специфічних для кожного типу художньої діяльності. Виникає питання, чи існує якась спільна риса, притаманна кожному з них?

Наука стверджує, що мозок різних людей має неоднакову здатність освоювати і користуватися різними типами кодів: зорово-просторовим, словесним, акустично-образним, буквеним, цифровим тощо. Музикант мислить звуками, живописець – колірними комбінаціями, актор – зоровими образами, дієвими баченнями, режисер – внутрішнім поглядом, образним мисленням.

Таким чином, від видової диференціації художньої діяльності, де кожен вид потребує відповідного його цілям психічного забезпечення, особливого механізму переробки інформації, що збирається психікою, можна підійти до інтеграції підходів у діагностиці та розвитку художньої обдарованості, тобто дослідженню загальної домінанти, яку умовно можна назвати. готовність до творчості [2, с. 23].

Режисеру необхідні знання сценічних елементів і, відповідно, потрібен тренаж, тренінг.

Елемент сценічної дії «уява» – самий «видатний», оскільки власне уява є основою творчості. Головний об'єкт режисера – художня вигадка. Уява – це «внутрішня дія», яка визначає процеси мислення та відчуття, створення «картин життя», по-перше – режисером, а потім акторами у процесі пошуку образу.

Уява, як і психічні явища, не терпить насильства, вказівок, вимог. Зате вміє відгукуватися на цікаві завдання, особливо на ефективні і логічно побудовані. Адже уява – частина мислення.

«Кінострічка бачень» – це психологічний процес роботи уяви, спостережливості, пам'яті та досвіду.

«Творча увага» – теж дія. У повсякденності увага – безпосередня, вільна та мимовільна, у майстерності актора та режисера – увага - це повна віддача об'єкту.

Головний підручник режисури – це життя. Для того, щоб бути режисером, треба вчитися бачити дивовижне, складне, неповторне у житті. У основі режисерської творчості лежить думка художника, тобто пізнання, вивчення життя. Вивчаючи життя, студент відточує свою ідейність, багатий внутрішній світ, допомагає йому глибше і ширше вивчати життя, що, в свою чергу, запалює його ідейно, збагачує інтелектуально та емоційно. Цей процес нескінченний.

Великій кількості та різноманітності творчих функцій режисера має відповідати така сама різноманітність його творчих здібностей. Навряд чи можна назвати спеціальність, яка потребувала б ще більшої різносторонності обдарування та майстерності, ніж вимагає цього професія режисера. Щоб присвятити себе цій складній і багатогранній професії, людина повинна вже від природи мати хоча б у самій зародковій формі відповідні дані. Школа може за допомогою спеціальних вправ розвинути природний дар до ступеня, який необхідний для повноцінної творчості, але забезпечити зародження хоча б

однієї з необхідних режисерові здібностей у того, хто зовсім не має для цього природного нахилу, ніяка школа не в змозі [3, с. 110].

Як і всякий художник, режисер повинен мати гостре почуття сучасності, розуміти, відчувати, вгадувати духовні потреби людей свого часу.

У сфері будь-якого мистецтва величезну роль грає творча спостережливість художника. Без спостережливості немає знання життя, без знання життя немає художньої творчості, немає мистецтва.

Слухові враження важливі для режисера не меншою мірою, ніж, наприклад, для драматурга, з тією, звичайно, різницею, що драматург фіксує свою увагу переважно на тому, що говорять люди, тобто на словах, а режисер на тому, як вони кажуть, тобто на інтонаціях, темпах, ритмах, тембрах голосів...

Творча фантазія – це здатність комбінувати дані досвіду відповідно до певного творчого завдання. Проте її діяльність лише тоді виявляється продуктивною, якщо вона поєднується із роботою уяви. А робота уяви у тому, щоб комбінації, які створились фантазією, робити об'єктами внутрішнього чуттєвого переживання. Якщо фантазія – гра розуму, то уява – гра почуттів. Але справа зовсім не така, що спочатку одне, а потім інше. Ні, обидва процеси протікають одночасно, взаємодіючи та допомагаючи один одному.

Важливими режисерськими здібностями є також почуття часу та почуття простору у їхньому динамічному поєднанні та єдності; ці здібності пов'язані зі специфікою режисерської фантазії і уяви, покликаних відтворювати життя в її невпинному русі, в безперервному потоці форм, що змінюються.

Режисерський тренінг – це процес свідомої, активної участі людини у виконанні спеціальних вправ, що моделюють окремі операції професійної діяльності та забезпечують підвищення можливостей особистості за рахунок розвитку професійної психотехніки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Клековкин А.Ю. Режиссёрский тренинг. *Методические указания для студентов по специальности «Режиссура драмы»*. Республіканський науково-методичний кабінет навчальних закладів мистецтва і культури Міністерства культури УРСР. Київ. 1987.
2. Клековкин А.Ю. Психотехника режиссёра. Київ. Київський державний інститут культури. 1987.
3. Кочнев В.І. Поняття сценічної заразливості, переконливості та чарівності у системі К.С. Станіславського. Питання психології. №5. 1991. С. 108-114.

*Сікалов Ігор Андрійович,
викладач кафедри режисури
Харківської державної академії культури*

СЦЕНІЧНИЙ ДИЗАЙН ЯК ЕЛЕМЕНТ ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНОГО РІШЕННЯ СУЧАСНИХ ШОУ

Сценічний дизайн – це процес відкриттів, виявлення найкращих та унікальних сценічних технологій у світі, які підтримують та доповнюють атмосферу шоу. Оригінальний дизайн сцени задає тон, посилює реакцію, покращує враження глядачів та дивує аудиторію ще до перегляду самого видовища. Тож, майбутнім режисерам шоу та арт-проектів за специфікою своєї професійної діяльності доведеться оволодіти системними поняттями та технологією створення дизайну шоу, що допоможуть їм створювати креативні, яскраві художньо-образні рішення свого задуму. У даному дослідженні ми пропонуємо розглянути оригінальні концепції сценічного дизайну сучасних шоу на прикладі міжнародного пісенного конкурсу Євробачення 2022 та церемонії вручення нагород BRIT Awards 2021. Як стверджує відомий український режисер О. Боднарчук, «...дизайн увірвався у всі сфери життя людини, повністю замінив живопис і звичайно ж, не пройшов повз режисури